National Library of Israel
Doar Hayom - דאר היום, 14.08.1931, page 3

רפרופים בני יומא

מאת עזמות

ברוך משנה המקום !

שעורי זה היה מוכן ומזומן להופיע בשבועוננו „במערכה" של עש"ק זה, כרגיל. אלא שאיתרע מזלו של העתון ונסגר בגלל מאמר ראשי „על המשטר", מחמת שלא עמדתי אני על המשטר — וכדי שלא ישאר חלילה הקהל בלא מטעמים לשבת זה, בקשתי לי זכות הכנסת־אורחים בדירתי הישנה ב„דאר היום".

ידוע לכל, כי אין דרכו של עזמות להגיד שבחים ולפזר תהלות, ללטף את הבריות ולהחליק את לחיים מתוך חיבה, וזו היא תפארתו. אלא, שהפעם יוצא אני מגדרי לכבוד המקום ולכבוד „יום טוב", ורוצה אני לומר מקצת שבחיו של מפקד המשטרה, שלא בפניו.

לא זכיתי להכיר אותו פא"פ ולשוחח עמו באריכות על המצב, מחמת שאוהב אני לקיים בזמן הזה מאמר חז"ל : „אל תתודע לרשות", אלא ששומע אני מה עמא דבר, ובשורות טובות נשמעות מרחוק. אגדות יפות מתרקמות מסביב לאדם חשוב זה, ומתוך ספורי־המעשיות המתהלכים בקהל, ניכר שהמפקד החדש על המשטרה הוא אדם הראוי למקומו. —

The right man in the right place

הוא אינו יודע „חכמות" והולך „רוגרי", כלומר, למישרים. מתרחק הוא מ„פוליטיקה" כמטחוי קשת ואינו נוטה לצדדין, לא לישמעאל ולא לישראל, וגם לא מנחה היא לעשו.

העיקר אצלו — משמעת, דיסציפלינה בלע"ז.

מספרים, למשל, כי בבקורו הראשון במשטרה הציגו הקצינים לפניו את השוטרים : זה שוטר ע ר ב י וזה שוטר י ה ו ד י....

נתרגז הקומנדנט ואמר : אצלי אין יהודי ואין ערבי כי אם ש ו ט ר ! רק דבר אחד עומד לנגד עיני — המשטרה...

וישנה גירסא אחריתא, שאיני רוצה להעלים מכם. זהו מעשה נאה באמת :

בזמן האחרון, נכנס המפקד החדש לאחד ממישרדי המשטרה וראה על הדלתות והקירות שלטים בשתי שפות.

פנה אל אחד הקצינים ושאל :

— כמה שפות רשמיות ישנן בארץ ?

— שלש ! — ענה הקצין.

— ומדוע ישנן כאן רק שתי שפות ? כלום משרד המשטרה אינו נמצא בפלסטיין (א"י) ?.

יש אומרים, כי עוד ביום ההוא הופיעו במשרד המשטרה שלטים ב ש ל ש השפות הרשמיות. ודבר אחד ברור בוודאי : — כי השפה החסרה במשטרה היתה לא אנגלית ולא ערבית...

ומספרים עוד — מה לא מספרים אצלנו ? — כי אחד הקצינים הנכוהים, שהיה פקיד עליון במשטרה, דפק על דלת משרדו של המפקד, ומבלי לחכות לתשובה פתח את הדלת ונכנס אל החדר.

— מי הרשה לך להכנס ? — שאל המפקד מהקצין. —

— הן דפקתי על הדלת — נסה הקצין להתנצל.

— אבל, לא אמרתי לך Come in! „להכנס" ; יש רק אי־אחד שהוא רשאי להכנס לחדרי בלא דפיקה ובלא "Come in!" וזהו — מזכירי !

ועוד עובדא קטנה, אבל מתאימה אל הענין.

אחד מפקידי המחלקה לעבודות צבאיות היה משתמש תמיד בשני שוטרים לעזור לו בעבודתו, במקום פועלים. בשבוע האחרון פנה הפקיד לקצין המשטרה וביקש ממנו שני שוטרים לעבודה.

— ענה הקצין באנגלית — Sorry! לא אוכל לתת לך את השוטרים.

— מה נשתנה ? — שאל הפקיד בתמיה.

ועל זה ענה הקצין :

— מפקד החדש שלנו הוא a difficult man (אדם קשה), ואני מיעץ לך לשכר פועלים צבאיים....

הלואי, רבש"ע, והיו לנו „אנשים קשים" כאלה לפני שנתים...

* * *

גם המזכיר הכללי, ה צ ע י ר לגוי עצום, משתדל להיות אדם וחכם הנזהר בדבריו.

כשהתיצבה לפניו משלחת „בני בנימן" ודיברה עמו על מצב הבטחון בצפון השרון, דרשו מאתו ל ה ב ט י ח להם שימלא את כל דרישותיהם.

No promises! (בלי הבטחות !)

But just considerations ענה המזכיר נמרצות, כלומר : אבל, התחשבות ממשית.

המזכיר אינו מבטיח, אבל גם ש כ ח ל א י ש כ ח כהמזכיר הקודם...

* * *

וביום השביתה — „יום תורקיה" — הלך הראיס רגלו לעבודתו, מביתו אשר בשיך גאראה, (שמעון הצדיק) עד למשרד ה„בלדיה" בעיר, מהלך הצי שעה ויותר.

סמוך לעיר, נפגש בו אחד הפקידים האנגליים שנסע במכוניתו, וכשראה את הראיס, שהוא שטוף זיעה מרוב הליכתו, פנה אליו ואמר :

— התרצה, אדוני ה„מייור", שאבוא היום בצהרים לקחתך במכוניתי הביתה ?

— לא, תודה ! — ענה ה„מייור" וזצי צרפתית וחצי־אנגלית — אני הולך היום בטקסי שלי... (והראה על שתי רגליו).

בלשוננו זאת אומרת : „אני מחויב לכבד את רגשות הקהל".

חבל, שלא היתה שביתת לפני לכתו לאנגליה, והיה אולי מכבד את רגשות הקהל היהודי...

וספר לי ד"ר חשוב ממכרי כי לפני ימים אהדים, ישב במקרה לבדו במשרד „הארץ" בעירנו וחכה לב"כ המערכת, והנה צלצל התיליפון פעם, פעמים ושלש. נטל את השפופרת בידו ושאל :

— האללו ! מי מדבר ?

וקול ערבי המדבר עברית מזרחית נאה נשמע מתוך האפרכסת :

— פה מדבר עורך „אל חייאת"... אולי רוצה כבודו להגיד לי מה פירוש המלה „משואות" ?

ובמקרה נפל על הד"ר הנכבד, שלא ידע פרושה של מלה זו, ששמע אותה בפעם הראשונה ודוקא מפי גוי....

— היכן פגש אדוני — שאל הד"ר — את המלה הזאת ?

— קראתי ב„העם" כי „משואות התנוססו על ההרים בכפרים הערבים וכו'".

— אולי זה „אש" ? — נסה הד"ר לנחש.

— והלא צריך היה לאמר : „מאושות" ולא „משואות" ?

— טוב יעשה, השיב הד"ר, אם יפנה ל„העם" בעצמו ולשאל מאתו.

— אבל „העם" אינו יודע בעצמו מה שהוא כותב — היתה תשובתו של העורך הערבי.

לא היו ימים מועטים, והעורך החביב פנה בתיליפון לדאר היום, לשאל על פירושה של המלה „להשתוקק".

איני יודע היכן נתקל העורך במלה זו ובאיזה עתון קרא אותה או באיזה מסבה שמע אותה, אבל רואה אני לשמחתי הרבה כי „משתוקק" הוא מאד לדעת את שפתנו על בוריה, תורת שבכתב ותורה שבתיליפון, אבל מתרשה אני בזה, לשם השלמות והבקיאות, לייעץ לו ולחברו עצה טובה, שילמדו היטב את השמות העבריים שלנו ולא יחליפו את „היוצרות" בעתוניהם בין בן־אב"י ובן צבי. בל יכתירו את עורך דאר היום בכתר שאינו הולמו, של מנהיג הפועלים..

גם גד מכנים ממנהיגי בני־בנימין נהפך אצלם לד"ר מ ג נ י ס, וזכה להיות פתאום ל„ברית שלומנ'יס...

* * *

רבים מקוראי ומידידי (יש גם כאלה !), פרנים אלי בשאלות מכל צד (ואל מי יפנו אם לא אלי ?) בכתב ובע"פ, ודורשים ממני לבאר להם את דבר ה„חופשה", שנטל ז'בוטינסקי מחריבי־זיוניסטים לששה חדשים ?

רואה אני בחוש, כי לא ירדו לעומקו של הענין ואינם משיגים אותו כראוי. אבל — הלא אוהבים הם מאד ספורי מעשיות, ע"כ אספר להם מעשה נאה המבאר את הענין.

יהודי גביר אחד ישב בביתו הגדול והרחב מאחורי העיר, וכל הקבצנים חיו הולכים אליו ברגל כדי לקבל את נדבתם. ואולם הגביר שלנו היה, כמו שאומרים, בעל „מצבי־רוח". כשנפל בגורלו של איזה קבצן למצאו במצב רוח טוב ומרומם, היה הגביר פונה אל אשתו ואומר : „גיטל ! הנישי ליהודי המסכן הזה מעט אכל, כום תה, הן הוא כתת את רגליו מהלך שעה שלמה, לקבל את נדבתו". ומצדו היה נותן לו גם פרוטות אחדות, והעני יצא מרוצה מאד.

ואולם כשמצא אותו הקבצן במצב רוח מוזפת, היה מקבל ממנו נזיפה וגידושין מביתו, כדבעי למיהוי, והעני יצא ממנו ב„שן ועין", והנה בא אליו קבצן אחד ומצאו בשעה בלתי מוצלחה. מובן מאליו, כי נתכבד בחירופין וגידופין, כנהוג,

— אל נא בקצף — אמר לו היהודי — בוראי צדקת מאד... אינך מחויב לתת לי מכסף. אבל ברכה אחת יש לי בשביליך, שתזכה להיות קבצן רק ח ו ד ש א ח ד.

הקבצן כלה את דבריו והלך. אבל הגביר רצה להבין את כוונתה של ברכה זו, רדף אחרי הקבצן וקרא אותו חזרה.

— שמע נא, יהודי, — אמר לו — רוצה אני לדעת מהי הברכה שלך, ומה פירוש הדבר : להיות קבצן לחודש אחד ? ומדוע דוקא „חדש אחד" ?

על זה ענה הקבצן :

— הדבר פשוט מאד. אם תהיה קבצן רק חודש אחד, תסתגל למצב ותמשיך להיות קבצן גם אח"כ...

את הנמשל תבינו בודאי מאליכם.